

อาหารสำหรับผู้ป่วย และผู้ที่ต้องการอาหารพิเศษ

แสงสีทึบ กฤษฎา

อาหารสำหรับผู้ป่วย
และผู้ที่ต้องการอาหารพิเศษ

อาหารสำหรับผู้ป่วย และผู้ที่ต้องการอาหารพิเศษ

- อาหารอ่อน กับข้าวจะต้องอ่อนนุ่ม ย่อยง่าย ไม่มีกากแข็ง
- อาหารกำจัดไขมัน จะต้องงดเครื่องในสัตว์ งดของทอดหรือองตใช้น้ำมัน และกะทิในการประกอบอาหาร
- อาหารโซเดียม จะต้องลดเครื่องปรุง ที่ให้ความเค็ม และจะต้องมีการคำนวณโซเดียมในอาหารตามในรายการที่แพทย์สั่ง
- อาหารเบาหวาน จะต้องงดใช้น้ำตาลในการประกอบอาหารหรือองตใช้วัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาล กรณีที่เป็นผลไม้ก็ต้องเป็นผลไม้ชนิดหวานน้อย

การกำหนดมาตรฐานอาหารแต่ละชนิดที่เหมาะสม

ชนิดอาหาร	พลังงาน (กิโลแคลอรี)	โปรตีน (กรัม)	ไขมัน (กรัม)	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)
ธรรมดา-สามัญ	1,800	20% 90	30% 60	50% 270
อ่อน-สามัญ	1,500	75	50	225
ธรรมดา-พิเศษ	2,000	100	67	300
อ่อน-พิเศษ	1,800	90	60	270

การกำหนดมาตรฐานอาหารแต่ละชนิดที่เหมาะสม

ชนิดอาหาร	พลังงาน (กิโลแคลอรี)	โปรตีน (กรัม)	ไขมัน (กรัม)	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)
โจ๊ก-สามัญ/พิเศษ	1,000	50	34	150
	1,500	75	50	225
สายยาง- สามัญ/พิเศษ	ตามแพทย์สั่ง	20%	30%	50%
เหลว- สามัญ/พิเศษ	600			90

วัสดุอาหารแห้ง

- อาหารแห้งประเภทธัญพืช ได้แก่ ข้าวสาร เมล็ดถั่วเหลือง ถั่วลิสง แป้งข้าวเจ้า แป้งมัน แป้งข้าวเหนียว แป้งท้าวยายม่อม ตลอดจนพริกแห้ง หอมแดง กระเทียมและอื่น ๆ อาหารประเภทนี้ไม่มีการปนเปื้อนเชื้อรา และควรอยู่ในหีบห่อที่สมบูรณ์ มีคุณภาพ
- อาหารแห้งประเภทเนื้อสัตว์ตากแห้ง เช่น ปลาสด ปลาช่อนแห้ง กุนเชียง กุ้งแห้ง และอื่น ๆ ไม่มีสีผสมอาหาร และไม่มีสารปนเปื้อนที่เป็นอันตราย (สามารถตรวจสอบได้)
- อาหารที่บรรจุในภาชนะที่ปิดสนิททุกชนิด เช่น อาหารกระป๋อง เช่น เกี่ยมฉ่าน ปลากระป๋อง ต้องบรรจุในกระป๋องที่อยู่ในสภาพที่ดี สมบูรณ์ ไม่หมดอายุ

เครื่องปรุงรส

- น้ำปลา เป็นน้ำปลาแท้ 100% มี อย รับรอง
- ซีอิ๊วขาว ใช้ซีอิ๊วขาวแท้ 100% มี อย รับรอง
- ซอสปรุงรส เป็นซอสปรุงรสแท้ 100% มี อย รับรอง
- น้ำมันหอยแท้ 100% มี อย รับรอง
- น้ำส้มสายชู ใช้น้ำส้มสายชูกลั่น มี อย รับรอง
- ซอสมะเขือเทศ คุณภาพดี มี อย รับรอง
- ซอสพริก คุณภาพดี มี อย รับรอง
- น้ำมันพืช เป็นน้ำมันถั่วเหลือง
- ไม่ใช้ผงชูรสประกอบอาหาร

วัสดุอาหารสด

- ประเภทผัก ผักทุกชนิดต้องสดใหม่ มีการล้างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร และแยกประเภทที่รับประทานสด และประเภทที่นำไปประกอบอาหารปรุงสุก
- ประเภทผลไม้ ผลไม้ทุกชนิด ต้องสดใหม่ ไม่ช้ำ และมีการล้างถูกต้องตามหลักการสุขาภิบาลอาหาร
- ประเภทเนื้อสัตว์ จะต้องล้างทำความสะอาดให้เหมาะสมกับอาหารแต่ละชนิดและแยกประเภทเก็บในอุณหภูมิที่เหมาะสม เก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด
- ประเภทเนื้อสัตว์แปรรูป เช่น ไส้กรอก หมูยอ กุนเชียง ลูกชิ้น ไม่มีสีผสมอาหาร ไม่มีสารบอแรกซ์ สามารถตรวจสอบได้

มาตรฐานพลังงาน

และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารธรรมดาทั่วไป (Regular Diet)	1,800-2,000	15-20	50-60	25-30	

มาตรฐานพลังงาน

และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารธรรมดา ย่อยง่าย (Low sodium Diet)	1,500-1,800	15-20	50-60	25-30	อ่อนนุ่ม รสไม่จัด ไขมันต่ำ

มาตรฐานพลังงาน

และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารอ่อน (Soft Diet)	1,500-1,800	15-20	50-60	25-30	อ่อนนุ่ม มีกากใยน้อย

มาตรฐานพลังงาน และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารจำกัดโซเดียม (Low sodium Diet)	1,500-2,000	15-20	50-60	25-30	โซเดียมประมาณ 2,000-2,400 มก. ให้อาหารธรรมดาแต่ไม่เติมน้ำปลาเกลือ เครื่องปรุงรส งดอาหารเค็ม ของดอง อาหารกระป๋อง

มาตรฐานพลังงาน

และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารเพิ่มโปรตีน (High Protein Diet)	1,500-2,000	20-30	40-45	25-30	เพิ่มอาหารโปรตีนสูงกว่า ธรรมดาประมาณ 100-150 กรัม/วัน

มาตรฐานพลังงาน

และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารเบาหวาน (Diabetic Diet)	1,500-2,000	15-25	45-50	30-35	งดขนมหวานทุกชนิด ผลไม้ ที่มีน้ำตาลสูง

มาตรฐานพลังงาน

และการกระจายสารอาหารตามประเภทอาหาร

ประเภทอาหาร	พลังงาน สารอาหาร/วัน	กระจายสารอาหารตามพลังงานที่ได้รับ/วัน			
	แคลอรี	โปรตีน%	คาร์โบไฮเดรต%	ไขมัน%	หมายเหตุ
อาหารลดไขมัน (Low fat Diet)	1,500-2,000	15-20	50-60	25-30	งดเนื้อสัตว์ติดมันทุกชนิด อาหารทอด ครีม ไข่กรอก ไข่แดง ขนม